

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЖИНАҚТАУШЫ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖҮЙЕСІ ЖӘНЕ «БЖЗҚ» АҚ ҚЫЗМЕТІ ТУРАЛЫ

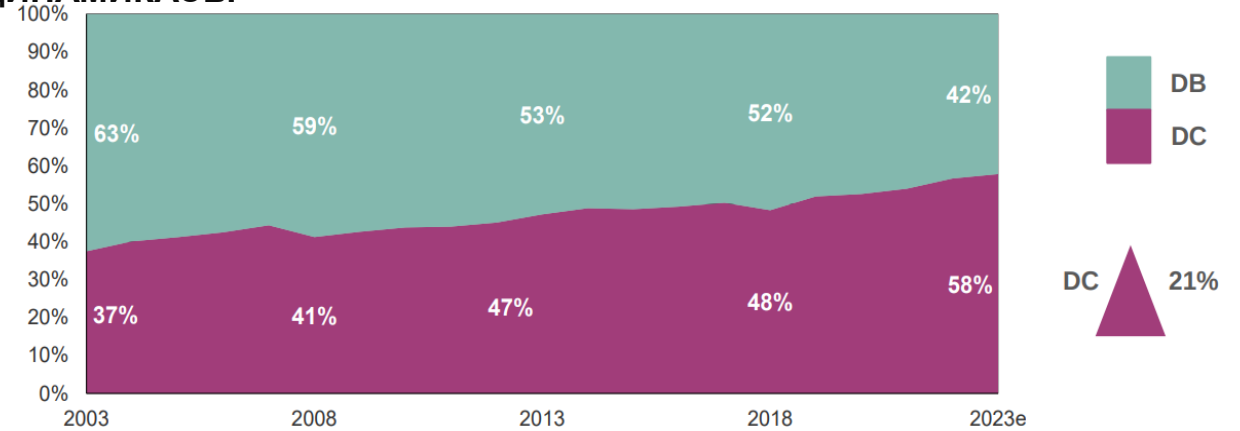


ТҰРАҚТЫ ЖИНАҚТАУШЫ ЖҮЙЕЛЕРГЕ КӨШУДІҢ ЖАҢАНДЫҚ ТРЕНДІ

ӨТПЕЛІ КЕЗЕҢНІҢ АЛҒЫШАРТТАРЫ

- ✓ **Өмір сүру ұзақтығының өсуі** DB типтес зейнетақы жүйелері бойынша міндеттемелердің өсуіне әкеп соғады (defined benefits)
- ✓ **Жұмыспен қамту құрылымының өзгеруі** (өзін-өзі жұмыспен қамтушылар санының артуы, цифрландыру және бейресми сектордың өсуі)
- ✓ **Қаржы нарығындағы өзгерістер** (ұзақ мерзімді пайыздық мөлшерлемелердің төмендеуі) DB жүйесінде белгіленген төлемдер бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етуге мүмкіндік бермейді

DB ЖӘНЕ DC ЖҮЙЕЛЕРІНДЕГІ ЗЕЙНЕТАҚЫ АКТИВТЕРІНІҢ ӨСУ ДИНАМИКАСЫ



Global Pension Assets Study 2024, Thinking Ahead Institute research, Willis Towers Watson

ІСКЕ АСЫРЫЛАТЫН БАЛАМА РЕФОРМАЛАР

СОҢҒЫ 30 ЖЫЛ ІШІНДЕ:

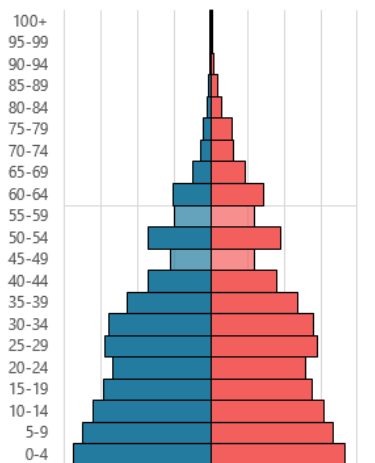
- 67 ел** – зейнет жасын өсірді
- 69 ел** – зейнетақы есебін түзетті (қысқартты)
- 83 ел** – жарналардың мөлшерлемесін ұлғайтты (PAYGO-да)

ЭЫДҰ, ДБ, ХЕҰ ҰСЫНЫМДАРЫ:

- ✓ **Көпдеңгейлі зейнетақы жүйелерін құру**
- ✓ **Зейнетақымен қамсыздандыру жауапкершілігін мемлекет, қызметкер және жұмыс беруші арасында бөлу**

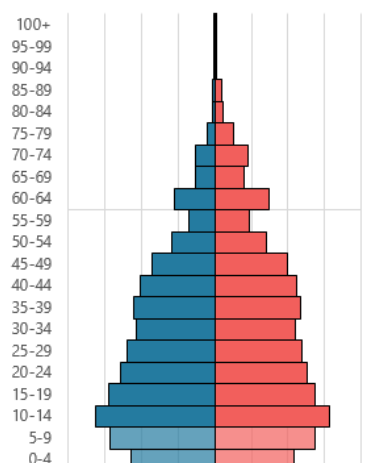
ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫ ҚҰРЫЛЫМЫНДАҒЫ ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ӨЗГЕРІСТЕР

1990 нақты дерек* (16 млн)



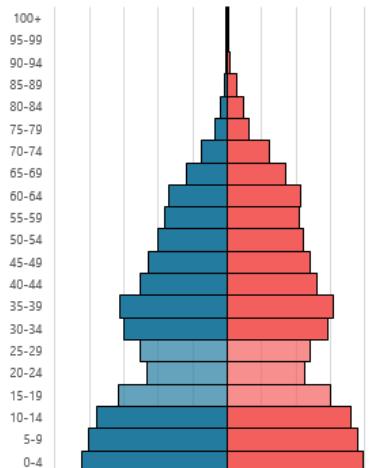
-1000 -750 -500 -250 0 250 500 750 1000

2000 нақты дерек* (15 млн)



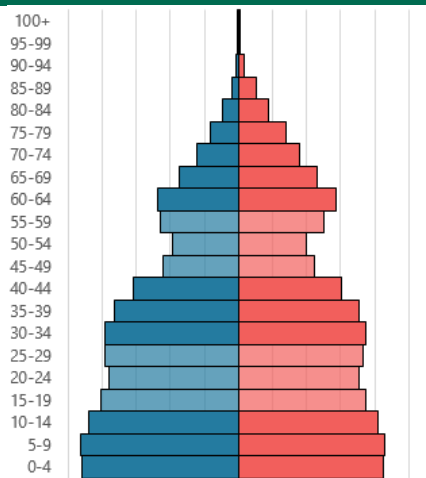
-1000 -750 -500 -250 0 250 500 750 1000

2024 нақты дерек (20 млн)



-1250 1000 -750 -500 -250 0 250 500 750 1000 1250

2050 болжам (26 млн)



-1250 1000 -750 -500 -250 0 250 500 750 1000 1250

■ Ерлер ■ Әйелдер

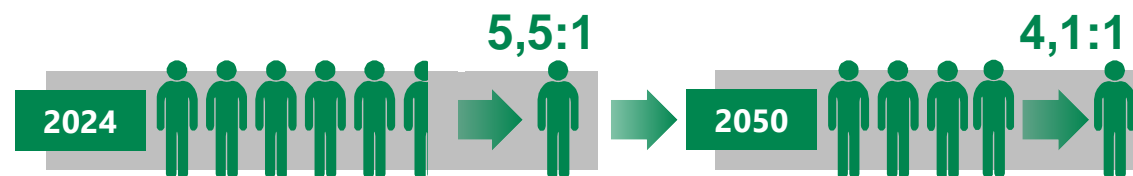
Қазақстан халқының қартаю факторлары:

- 1 — туу көрсеткішінің біртіндеп төмендеуі: БҰҰ туу коэффициентінің 2050 жылға қарай 2,96-дан (әлем бойынша 2,25) 2,35-ке (әлем бойынша 2,10) дейін төмендейтінін болжады
- 2 — өмір сүру ұзақтығының артуы

Халық құрылымында егде жастағы адамдардың үлесі тұрақты түрде өсетін болады:

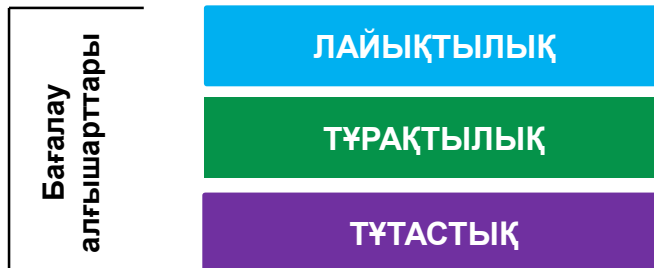
- 2050 жылға қарай **65 және одан жоғары жастағы** адамдардың саны ағымдағы 8,9%-дан 11,6%-ға көбейеді.

Еңбекке қабілетті жастағы адамдардың (25-64) 65 жастан асқан адамдарға қатынасы **25% төмендейді**:



ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖҮЙЕСІН ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАҒАЛАУ

MCGPI жаһандық зейнетақы индексі



MCGPI индексі – зейнетақы жүйелеріне кешенді талдау

- 50-ден аса индикатор
- 2024 ж. әлемнің 48 зейнетақы жүйесі
- Әлем халқының 64% қамтылды

2024 жылы MCGPI индексінде Қазақстанның зейнетақы жүйесі 48 зейнетақы жүйесінің (2023ж.: 47) ішінде **24 орынға** (2023 жылы: 20 орын) иеленді:

- «**Тұрақтылық**» суб-индексі бойынша **8 орын** (2023 ж.: 7 орын)
- «**Тұтастық**» суб-индексі бойынша **16 орын** (2023 ж.: 14 орын)
- «**Лайықтылық**» суб-индексі бойынша **41 орын** (2023 ж.: 38 орын)

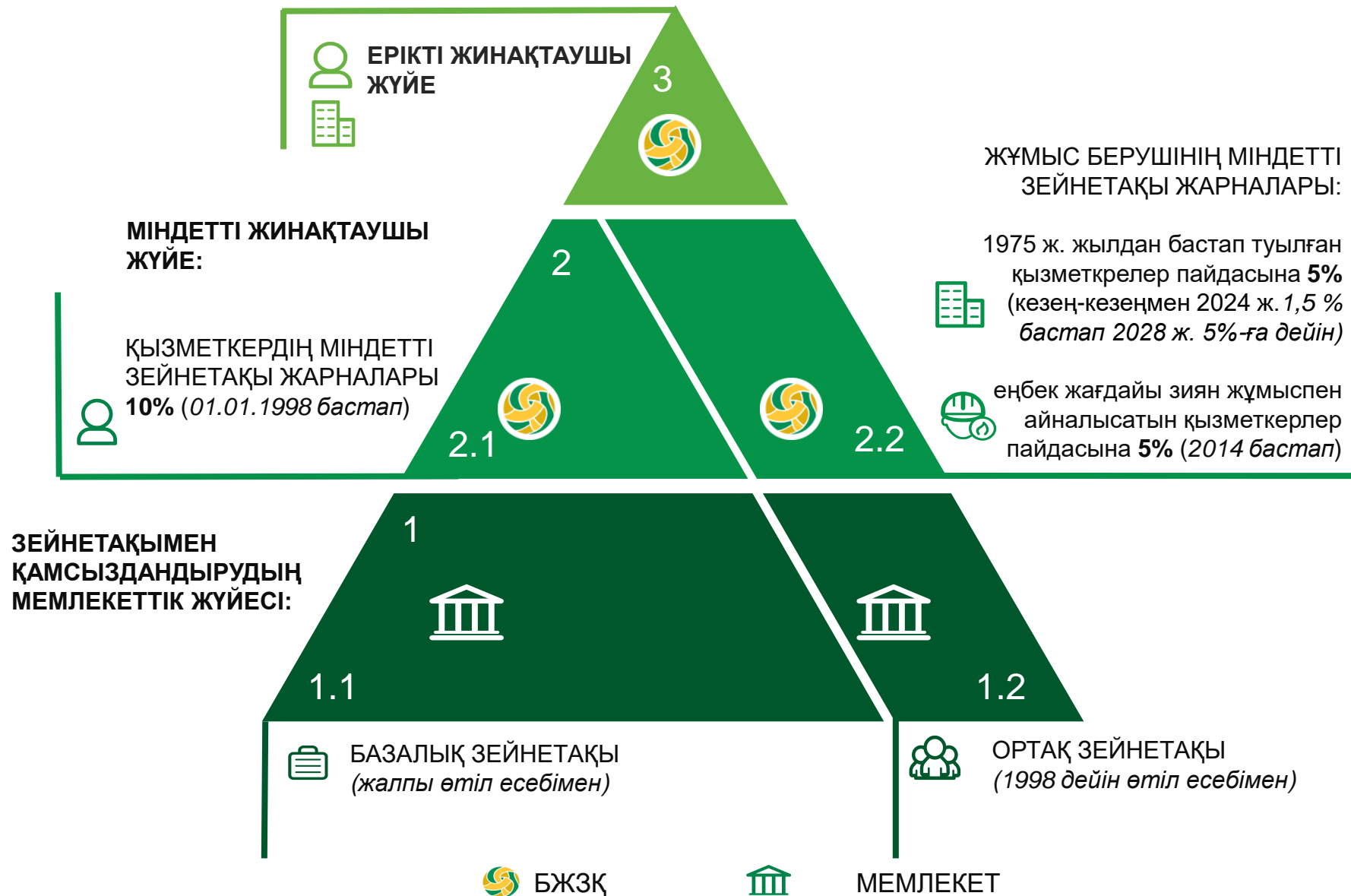
Қазақстан үшін MCGPI ұсынымдары:

- ең кедей қарт адамдарды/зейнеткерлерді қолдаудың ең төменгі деңгейін арттыру;
- жинақ деңгейін арттыру және мерзімінен бұрын алып қоюды азайту;
- егде жастағы адамдар арасындағы жұмыспен қамтуды қолдау.

ӘЛЕМДІК ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖҮЙЕЛЕРІНІҢ 2024 жылғы ТОП-10 және ҚАЗАҚСТАН

| ЕЛДЕР | Лайықтылық | Лайықтылық бойынша орны | Тұрақтылық | Тұрақтылық бойынша орны | Тұтастық | Тұтастық бойынша орны | Жалпы ұпай саны | Рейтинг |
|------------|-------------|-------------------------|-------------|-------------------------|-------------|-----------------------|-----------------|-----------|
| Нидерланды | 86,3 | 1 | 81,7 | 4 | 86,8 | 5 | 84,8 | 1 |
| Исландия | 82,0 | 7 | 84,3 | 1 | 84,4 | 10 | 83,4 | 2 |
| Дания | 84,0 | 3 | 82,6 | 2 | 76,3 | 23 | 81,6 | 3 |
| Израиль | 75,7 | 14 | 82,6 | 3 | 84,1 | 11 | 80,2 | 4 |
| Сингапур | 79,8 | 10 | 74,3 | 6 | 83,0 | 12 | 78,7 | 5 |
| Австралия | 68,4 | 21 | 79,5 | 5 | 86,1 | 7 | 76,7 | 6 |
| Финляндия | 77,0 | 13 | 64,2 | 12 | 90,8 | 1 | 75,9 | 7 |
| Норвегия | 77,2 | 11 | 63,6 | 14 | 88,3 | 2 | 75,2 | 8 |
| Чили | 71,2 | 19 | 70,9 | 10 | 86,5 | 6 | 74,9 | 9 |
| Швеция | 75,2 | 16 | 73,7 | 7 | 73,6 | 30 | 74,3 | 10 |
| Қазақстан | 45,8 | 41 | 73,1 | 8 | 80,4 | 16 | 64,0 | 24 |

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЗЕЙНЕТАҚЫМЕН ҚАМСЫЗДАНДЫРУ ЖҮЙЕСІ



ЖИНАҚТАУШЫ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖҮЙЕСІНІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

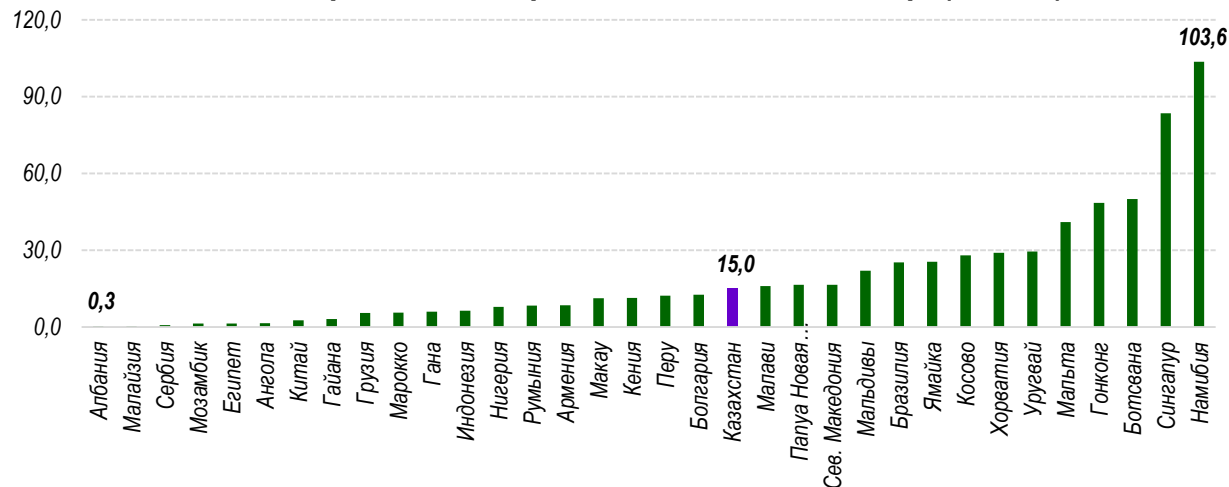


БЖЗҚ-дағы зейнетақы жинақтары (ЖІӨ %-бен),
таза инвестициялық кіріс және жарналар (млрд теңге)

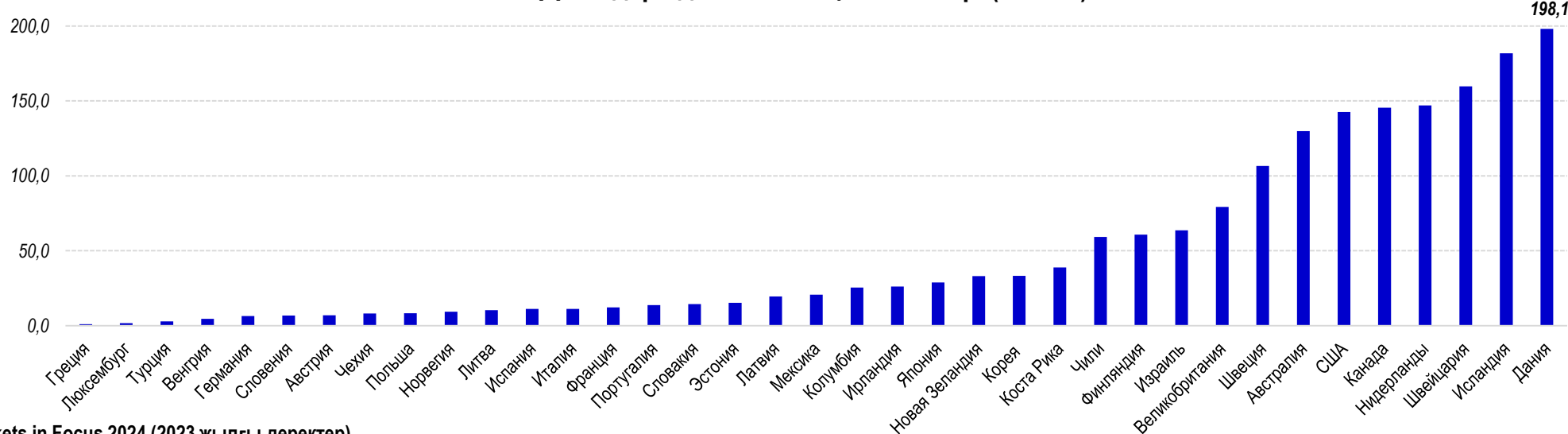


Ескерту: 01.01.2025 ж. жағдай бойынша ЗЖ сомасында 258,1 млрд теңге мөлшеріндегі ЖМЗЖ да бар

ЭЫДҰ кірмейтін елдердегі зейнетақы активтері (ЖІӨ %)



ЭЫДҰ елдеріндегі зейнетақы активтері (ЖІӨ %)



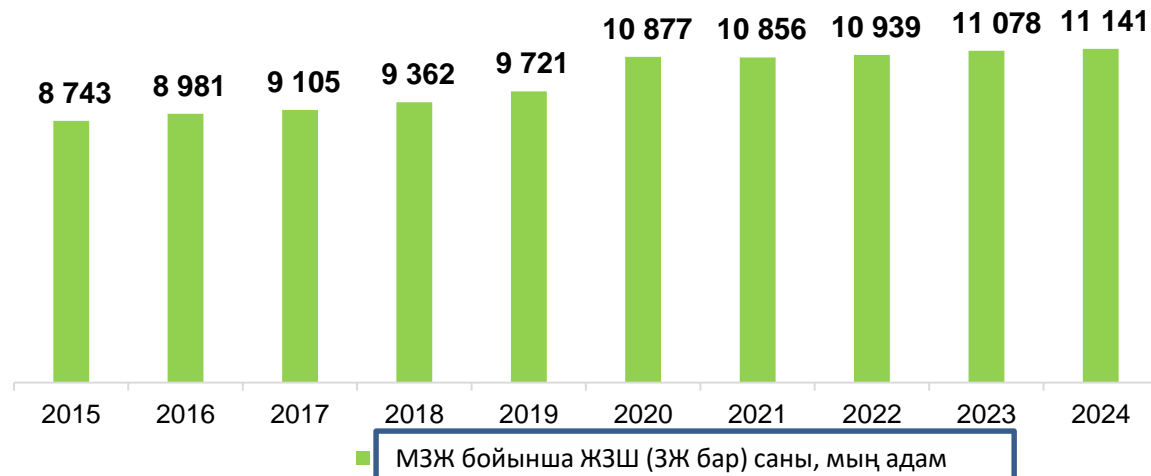
*Дереккөз: OECD, Pension Markets in Focus 2024 (2023 жылғы деректер)

ЖИНАҚТАУШЫ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖҮЙЕСІНІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

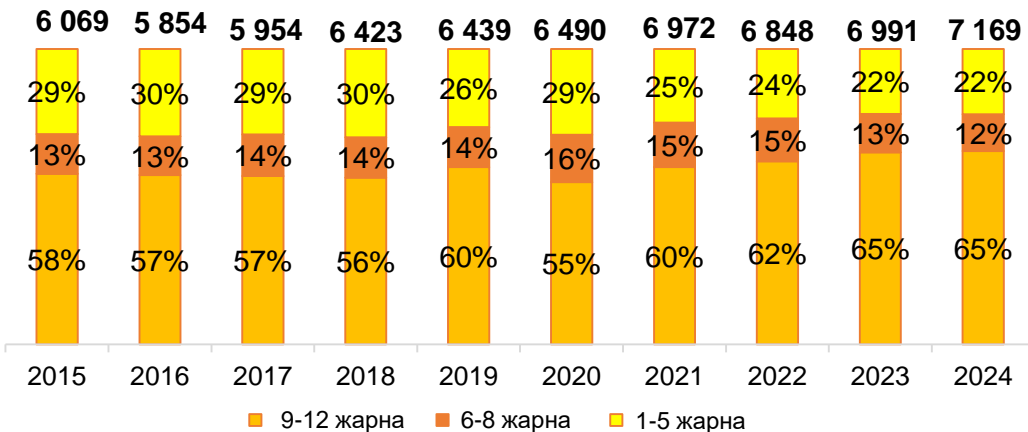
Негізгі көрсеткіштер (млн теңге)

| Көрсеткіш | 2024 ж. | 2023 ж. | 1 жылдағы өзгеріс |
|---|-------------------|-------------------|-------------------|
| Зейнетақы жинақтары, оның ішінде: | 22 797 055 | 17 864 645 | 27,6% |
| МЗЖ | 21 877 205 | 17 290 912 | 26,5% |
| МКЗЖ | 653 765 | 568 454 | 15,0% |
| ЖМЗЖ | 258 150 | - | - |
| ЕЗЖ | 7 935 | 5 278 | 50,3% |
| Жарналар және өзге түсімдер | 2 895 198 | 2 225 554 | 30,1% |
| ЗЖ төлемдер, аударымдар мен қайтарулар | 1 323 996 | 591 501 | в 2,2 р |
| Инвестициялық кіріс (ИК), оның ішінде: | 3 361 209 | 1 567 182 | в 2,1 р |
| ЗА ИК (МЗЖ, МКЗЖ, ЕЗЖ бойынша) | 3 334 780 | 1 567 182 | в 2,1 р |
| ЗА ИК (ЖМЗЖ бойынша) | 26 429 | - | - |
| ЗА кірістілігі (МЗЖ, МКЗЖ, ЕЗЖ бойынша) | 17,84% | 10,11% | 76,5% |
| ЗА кірістілігі (ЖМЗЖ бойынша) | 17,96% | - | - |
| Инфляция | 8,6% | 9,8% | -12,2% |

Жинақтаушы зейнетақы жүйесіне қатысушылар (мың адам)



2015-2024 жылдардағы жарналардың тұрақты аударылуы жағынан МЗЖ бойынша белсенді ЖЗШ* (мың)



Жылына 8,8 жарна – 2024 жылғы МЗЖ төлеудің орташа тұрақтылығы

* БЖТ төлеушілер есебінсіз

Алушылар саны (мың адам)





Қызмет көрсетудің қолжетімділігі мен жылдамдығы

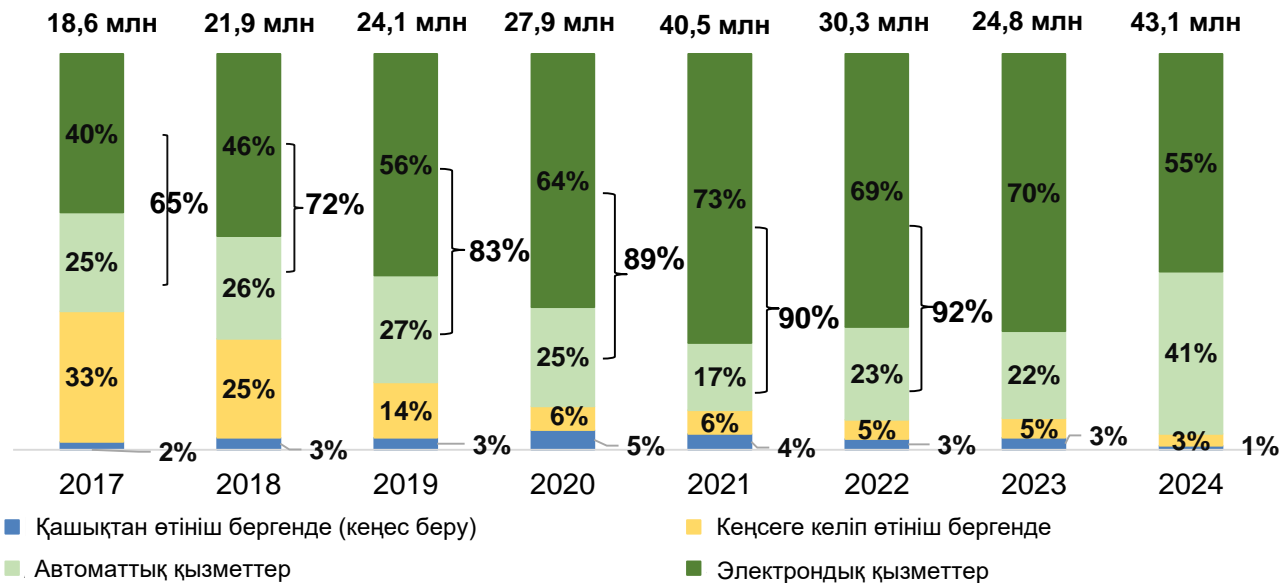
- ✓ **24/7** – БЖЗК сайтындағы (www.enpf.kz) немесе ұялы қосымшасындағы жеке кабинетте салымшының (алушының) жеке зейнетақы шоттары бойынша ақпаратқа қол жеткізу
- ✓ Жарналар алғаш түскен кезде шоттардың **автоматты** түрде ашылуы
- ✓ **2-7 күн** – зейнетақы төлемдері мен аударымдарға берілген өтініштерді орындаудың ең көп уақыты

Халықаралық стандарттарға сәйкестік:

- **ISO 9001:2015** (Сапа менеджменті жүйесі)
- **ISO/IEC 20000-1:2018** (АТ қызметтерін басқару жүйесі)
- **ISO/IEC 27001:2013** (Ақпараттық қауіпсіздікті басқару жүйесі)
- **ТБЖ және ІБҚ** талаптарына 100% сәйкестік (№40 Қағидалар)

- **95%** қызмет электрондық форматта көрсетіледі
- **23 из 25 (> 90%)** қызмет толық цифрланған

БЖЗҚ қызметтерінің өсу динамикасы



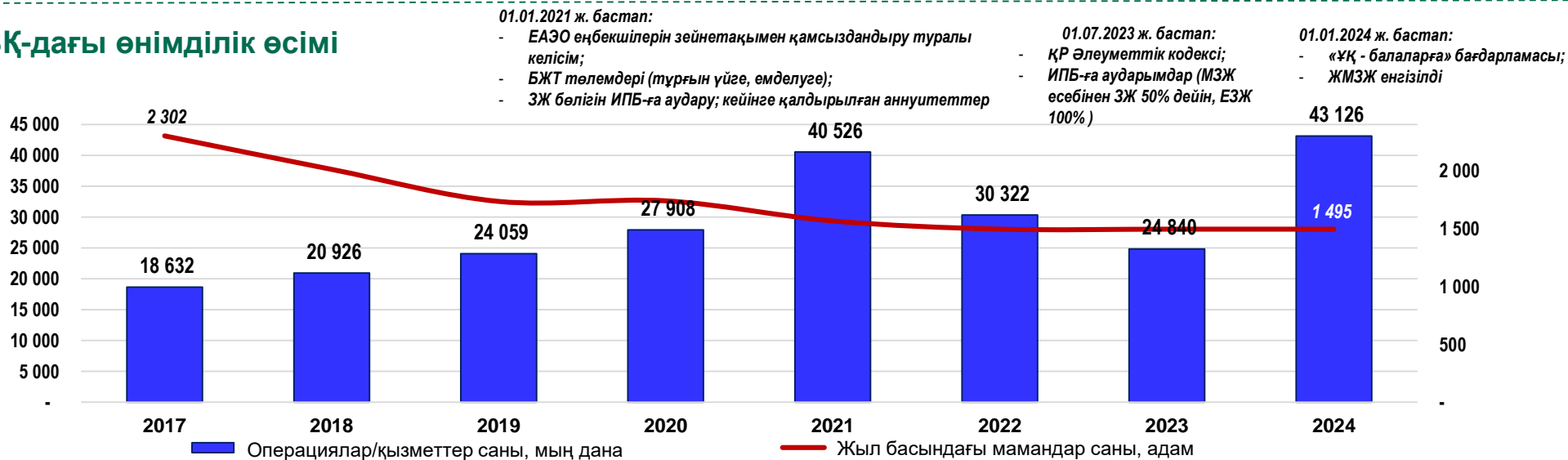
ЕАЭО-ға мүше мемлекеттердің зейнетақымен қамсыздандыру туралы келісімі

| Еңбек мигранттарына ЖЗШ ашу | 2021 жылдан бастап 2024 жылға дейін | | | |
|-----------------------------|-------------------------------------|-------|-----|---------|
| | МЗЖ | МКЗЖ | ЕЗЖ | Барлығы |
| | 95 628 | 1 784 | 196 | 97 608 |

Шағымдар статистикасы

| | |
|------|---------------------------|
| 2024 | 49 шағымнан 4 расталған |
| 2023 | 69 шағым, расталғаны жоқ |
| 2022 | 93 шағымнан 4 расталған |
| 2021 | 370 шағымнан 14 расталған |

БЖЗҚ-дағы өнімділік өсімі



01.01.2021 ж. бастап:

- ЕАЭО еңбекшілерін зейнетақымен қамсыздандыру туралы келісім;
- БЖТ төлемдері (тұрғын үйге, емделуге);
- ЗЖ бөлігін ИПБ-ға аудару; кейінге қалдырылған аннуитеттер

01.07.2023 ж. бастап:

- ҚР Әлеуметтік кодексі;
- ИПБ-ға аударымдар (МЗЖ есебінен ЗЖ 50% дейін, ЕЗЖ 100%)

01.01.2024 ж. бастап:

- «ҰҚ - балаларға» бағдарламасы;
- ЖМЗЖ енгізілді



Рақмет!

